

กฎกระทรวง

กำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เข้าพนักงานยืดไว้ไปคูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๘๕/๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศเกียกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัตินแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ออกกฎหมายกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การยื่นคำร้อง

ข้อ ๑ บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เข้าพนักงานยืดไว้ได้

- (๑) เจ้าของหรือผู้มีกรรมสิทธิ์
- (๒) ผู้ซึ่งมีสิทธิในการใช้ ครอบครอง ขึ้นหัวเรื่อง หรือสิทธิเรียกร้องอื่นตามที่กฎหมายรับรอง รวมถึงผู้เช่าซื้อ ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก หรือผู้จัดการมรดก

ผู้ยื่นคำร้องจะต้องแสดงหลักฐานแห่งการเป็นเจ้าของ หรือเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงถึงสิทธิ์ที่ตนมีอยู่เหนืออสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิ์ในสิ่งของซึ่งมีเจ้าของกรรมสิทธิ์ หลายรายรวมกัน จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานแสดงความขึ้นชื่อในการร้องขอคืนสิ่งของจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ทุกราย

ข้อ ๒ คำร้องต้องมีรายละเอียดอ้างอิงน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) สิ่งของที่ประสงค์จะขอคืน
 - (๒) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วน ที่ร้องขอคืนสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
 - (๓) ระยะเวลาที่ประสงค์จะนำสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
 - (๔) ผู้ที่จะคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์จากสิ่งของ
 - (๕) สถานที่ที่นำสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
 - (๖) หลักฐานในการแสดงสิทธิตามข้อ ๑
- ข้อ ๓ ในกรณีที่คดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ให้ยื่นคำร้องด้วย พนักงานสอบสวน หากสำนวนการสอบสวนได้ส่งไปยังพนักงานอัยการแล้ว ให้ยื่นคำร้องด้วย พนักงานอัยการ

หมวด ๒

การพิจารณาและการอนุญาต

ข้อ ๔ เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นิ่งสั่งโดยไม่เข้าช้า

การสั่งคืนสิ่งของจะต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ ข้อเท็จจริงในภายหลัง

ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้มีสิทธิ์ยื่นคำร้องตามข้อ ๑ ทราบหนึ่ง ผู้ต้องหา หรือผู้เสียหาย ทราบถึงการยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของเท่าที่จะทำได้

ในการพิจารณาคำร้อง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ดำเนินถึงเหตุ ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนที่ต้องนำสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์

- (๒) ความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอม หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ที่อาจเกิดกับสิ่งของที่จะนำไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
- (๓) ความน่าเชื่อถือของหลักประกัน
- (๔) ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะนำสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
- (๕) ระยะเวลาที่จะนำสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์
- (๖) คำคัดค้านของผู้มีสิทธิขึ้นคำร้องตามข้อ ๑ วรรคหนึ่ง คำคัดค้านของผู้ด้องหากหรือคำคัดค้านของผู้เสียหาย
- (๗) พฤติการณ์ดังๆ แห่งคดี

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องหลายรายขอคืนสิ่งของอย่างเดียวกัน โดยอ้างสิทธิ์ดังกันให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรเพื่อพิสูจน์สิทธิ์ของตนก่อนมีคำสั่ง

เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ยื่นคำร้องรายใดเป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิ์เหนือสิ่งของดีกว่าผู้อื่นให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งคืนสิ่งของแก่ผู้นั้น

ข้อ ๖ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งคืนสิ่งของแก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน หรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ยื่นคำร้องปฏิบัติเพื่อให้ได้สิ่งของนั้นมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่สิ่งของที่ขอคืนมิใช่พยานหลักฐานที่สำคัญในคดีและมีมูลค่าหรือราคาไม่สูง พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งคืนสิ่งของนั้นแก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มีประกันก็ได้

ข้อ ๘ ก่อนส่งมอบสิ่งของที่มีคำสั่งให้คืน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ไม่มีประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์และสาบานหรือปฎิญาณตนว่าจะคืนสิ่งของเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี สั่งให้ส่งคืนสิ่งของ

(๒) กรณีที่มีประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปคุ้มครองหรือใช้ประโยชน์ และทำสัญญาระบุประกัน

(๓) กรณีที่มีประกันและหลักประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปคูแลรักษา หรือใช้ประโยชน์และทำสัญญาประกัน พร้อมทั้งส่งมอบหลักประกัน

สัญญาด้านวรรคหนึ่ง อ้างน้อยด้วยต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ยื่นคำร้อง ระยะเวลา และสถานที่ท่องนุญาตให้นำสิ่งของไปคูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ข้อความยินยอมชัดใช้เงินตามจำนวนหรืออัตราที่กำหนดในกรณีที่สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่องหรือมีอาจส่งคืนได้ และประกันหรือหลักประกันสำหรับในกรณีที่เป็นสัญญาประกัน

ข้อ ๕ การเรียกประกันหรือหลักประกันและการกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีความเหมาะสม กับความสำคัญของพยานหลักฐานในคดีและมูลค่าของสิ่งของ โดยไม่สร้างภาระแก่ผู้ยื่นคำร้อง จนเกินควรแก่กรณี

การกำหนดมูลค่าของสิ่งของเพื่อการเรียกประกันหรือหลักประกัน ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี คำนึงถึงราคาประเมินของทางราชการ หรือมูลค่าหรือราคางานท้องตลาดของสิ่งของลักษณะเดียวกันนั้น

ในกรณีที่มูลค่าของหลักประกันลดลงหรือค่าไป ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แต้วแล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตห้ามหลักประกันมาเพิ่มให้ครบมูลค่าเดิมในขณะที่ทำสัญญาประกัน หรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นได้

ข้อ ๑๐ หลักทรัพย์ดังต่อไปนี้ ให้ใช้เป็นหลักประกันได้

- (๑) เงินสด
- (๒) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
- (๓) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์และสิ่งปลูกสร้าง
- (๔) ห้องชุดมีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์
- (๕) พื้นที่บ้านรัฐบาลไทย
- (๖) ทุนหรือหุ้นกู้ที่ออกโดยมนติบุคคลที่มีกฎหมายเยพะจัดตั้งขึ้น
- (๗) หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอน เช่น ลากอ่อนสิน บัตร หรือลากอ่อนทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้ถั่งจ่ายและรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน หนังสือรับรองของธนาคารหรือบัญชีประกันภัยเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนกรณีผิดสัญญาประกัน หรือหลักทรัพย์อื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องใช้หลักทรัพย์ตาม (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นหลักประกัน ให้นำโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาแสดง หากนำสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมาเป็นหลักประกันด้วยต้องแสดงสำเนาทะเบียนบ้านและหนังสือประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างที่นำเข้าถือประกอบด้วย

ข้อ ๑๑ กรณีมีบุคคลเป็นประกัน บุคคลผู้เป็นประกันต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานหรือมีรายได้แน่นอน เช่น เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ สมาชิกวัฒนาภา ผู้บริหารห้องคุ้น สมาชิกสภาพห้องคุ้น พนักงานส่วนห้องคุ้น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐประเภทอื่น ๆ ลูกจ้างของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารพระคริการเมือง หรือทนายความ และ

(๒) เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ยื่นคำร้อง เช่น เป็นผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภรรยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายข้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมอเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้ประกันได้

ข้อ ๑๒ กรณีมีบุคคลเป็นประกัน ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลผู้เป็นประกันเสนอหนังสือรับรองจากค้านั่งสักกดหรือ捺印 หรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากบุคคลผู้เป็นประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย

(๒) ให้ทำสัญญาประกันได้ในวงเงินไม่เกินสิบเท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(๓) การสั่งคืนสิ่งของให้พิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้ แต่หากวงเงินประกันมียอดสูงกว่าวงเงินที่ผู้ยื่นมาสิทธิ์ประกันได้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องวางแผนเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอ กับวงเงินประกันนั้นได้ หรืออาจให้มีบุคคลผู้เป็นประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญาประกันโดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่สิ่งของที่ขอคืนเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญในคดี ก่อนคืนสิ่งของให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบนับที่กราละเอียด ร่องรอย หรือดำเนินรัฐประหารของสิ่งของ ถ่ายภาพ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องแท้จริงของสิ่งของนั้นเพื่อใช้ในการพิสูจน์ทางคดี โดยให้ผู้ได้รับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองไว้

หมวด ๓
ການສ່ວນສິ່ງຂອງ

ຂໍ້ ๑๔ ໃນການສື່ບັນດາທີ່ມີການກໍາຫນຄົງເອົນໄໝຂອງຢ່າງໃດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດ
ຫາກຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດມາເຊີ່ນຫຼື ໄນປົບຕັດຕາມເຈື່ອນໄວທີ່ກໍາຫນຄ ພັນການສອນສວນຫຼືພັນການອັນການ
ແລ້ວແຕ່ກຣົມ ອາຈສ່ວນສິ່ງຂອງນັ້ນທັນທີ ຢີ້ອຈະກໍາຫນຄເຈື່ອນໄວໃດໆ ເພີ່ມເຄີນກີ່ໄດ້

ຂໍ້ ๑๕ ໄຫພັນການສອນສວນຫຼືພັນການອັນການ ແລ້ວແຕ່ກຣົມ ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດ
ສິ່ງຂອງ ເພື່ອປະກວດວ່າ

(๑) ມີເຫດຸຈາເປັນຕື່ອງໃຫ້ສິ່ງຂອງນັ້ນໃນການສອນສວນ ຢີ້ອແສດງເປັນພໜ້ານຫລັກຽນໃນການ
ພິຈາລະນາກີ

(๒) ຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດສິ່ງຂອງນັ້ນໄປຄູແລຮັກຍາຫຼືໃຫ້ປະໂຫຍນ ຢີ້ອພິດສັນຍາ
ປະກັນ

(๓) ກົດສິ່ງທີ່ສຸດຫຼືອົກຄືເສົ້າງເຄີດຫຼາດ ແລະ ສາລມີຄໍາພິພາຖານຫຼືຄໍາສຳໃຫ້ຮັບຫຼືໄຫ້ຄືນແກ່
ບຸກຄລອື່ນ..

(๔) ມີການນຳສິ່ງຂອງໄປໃຫ້ໃນການກະທ່າງກວາມພິດອີກ

(๕) ຕິ່ອງຄືນສິ່ງຂອງໄຫ້ແກ່ເຈົ້າອົງຫຼືຜູ້ມີສິຫຼັກທີ່ເຫັນສິ່ງຂອງດີກວ່າ

(๖) ກຽບກໍາຫນຄະະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດ

(๗) ມີເຫດຸຈາເປັນຍ່າງອື່ນເພື່ອປົ້ອງກັນໄນ້ໃຫ້ສິ່ງຂອງເສີຍຫາຍ ສູງຫາຍ ອຸກທໍາລາຍ ປລອນ
ຫຼືອແກ້ໄຂປະດີຍິນແປ່ລົງ

ຂໍ້ ๑๖ ຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດຈະສ່ວນສິ່ງຂອງກ່ອນກຽບກໍາຫນຄະະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດກີ່ໄດ້

ຂໍ້ ๑๗ ກ່ອນກຽບກໍາຫນຄະະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດໃຫ້ນຳສິ່ງຂອງໄປຄູແລຮັກຍາຫຼືໃຫ້ປະໂຫຍນ
ປະໂຫຍນ ທ້າຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດເຫັນວ່າມີກວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງນຳສິ່ງຂອງນັ້ນໄປຄູແລຮັກຍາຫຼືໃຫ້ປະໂຫຍນ
ຕ້ອໄປ ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບອ່ານຸ້າຕປົບຕັດນັ້ນມີໜັງສື່ອື່ນພັນການສອນສວນຫຼືພັນການອັນການ
ແລ້ວແຕ່ກຣົມ ກ່ອນກຽບກໍາຫນຄະະເວລາດັ່ງກ່າວໄມ່ນ້ອຍກວ່າເຈົ້າວັນ ແຈ້ງສິ່ງເຫດຸພລແລະກວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງນຳສິ່ງຂອງ
ໄປຄູແລຮັກຍາຫຼືໃຫ້ປະໂຫຍນຕ້ອໄປ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายธรรมนับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติบโตของพระราชนัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า ในระหว่างสอบสวน สิ่งของที่เจ้าหน้าที่ได้ยึดไว้ ซึ่งมิใช่ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ถ้าบังเอิญได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี เนื่องจากผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องอาจขอคืนสิ่งของนั้น โดยยื่นคำร้องค่าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปครองรักษา หรือใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ การยื่นคำร้อง การอนุญาต และการกำหนดเงื่อนไขประกอบการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายธรรมนับนี้ จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายนี้